

گزارش تحلیلی مزارع گندم استان کردستان در پاییز ۸۶

در استان کردستان سالانه قریب به ۵۲۰۰۰۰ هکتار گندم کشت می گردد این مساحت معادل ۸ درصد سطح زیر کشت گندم کشور و ۷۰ درصد سطح زیر کشت محصولات زراعی سالانه استان کردستان می باشد. از مجموع سطح زیر کشت گندم ۳۴۰۰۰ هکتار آن که معادل ۶,۵٪ به کشت گندم آبی و ۴۸۶۰۰۰ هکتار آن که معادل ۳۳,۵٪ می باشد به کشت گندم دیم اختصاص می یابد.

در سال زراعی ۱۳۸۷-۱۳۸۶ به رغم مسائلی که قرار بود در توزیع نهاده های کشاورزی و چگونگی پرداخت یارانه ها ایجاد گردد و ابهاماتی برای استان در چگونگی توزیع این نهاده ها وجود داشت برنامه ریزی کشت گندم بموقع انجام و در نیمه اول شهریور ماه برنامه ابلاغی کشت پاییزه گندم به مناطق اجرای بشرح جدول ذیل اعلام گردید.

نوع زراعت	سطح ابلاغی برای کشت
گندم آبی	۳۴۰۰۰
گندم دیم	۴۸۰۰۰
جمع	۵۱۴۰۰۰

همزمان با شروع کاشت پاییزه گندم بعلت وقفه ای که در حمل کودهای شیمیایی به مناطق اجرایی حادث شده بود تمام شهرستانهای تابعه با کمبود کودهای شیمیایی مواجه بودند و این در حالی بود که کودهای شیمیایی به اندازه کافی در انبارهای مرکزی شرکت خدمات حمایتی وجود داشت ولی امکانات حمل و نقل پیمانکار مربوطه در حدی نبود که بتواند کود مورد نیاز مناطق اجرای را حمل نماید و این پیمانکار قدرت حمل حداکثر ۴۰۰ تا ۴۵۰ تن در روز را داشت که نسبت به سطوح مورد نظر برای کاشت ناچیز بود. ولی کشاورزان گندمکار به امید اینکه در سال زراعی جاری مشابه سال قبل بارندگی به موقع شروع خواهد شد اقدام به کشت با حداقل کود نمودند که جدول ذیل نمایانگر کشت بموقع استان بر اساس تقویم زراعی می باشد.

زمان کشت	سطح کشت گندم آبی	سطح کشت گندم دیم
دهه اول مهرماه	۳۰۴۰	۱۹۵۸۷۷
دهه دوم مهرماه	۱۲۲۷۹	۳۰۳۵۸۷
دهه سوم مهرماه	۱۹۱۳۹	۳۷۲۲۷۴
دهه اول آبانماه	۲۶۳۸۳	۴۳۲۶۵۰
دهه دوم آبانماه	۳۱۲۵۷	۴۷۸۷۷۷
دهه سوم آبانماه	۳۳۶۷۴	۴۷۹۳۰۵

در سال زراعی جاری بعلت شرایط آب و هوایی و عدم بارندگی، فرصت مناسبی برای زارعین سیب زمینی کار و چغندرکار فراهم شد تا به موقع اقدام به برداشت این محصولات نموده و کشت پاییزه گندم را بموقع به انجام برسانند لذا در سال زراعی جاری و در مقایسه با سال قبل سطح زیر کشت گندم هم بیشتر بود و هم زودتر انجام گردید که جدول مقایسه ای ذیل بیانگر آن است.

سال زراعی	سطح کاشت گندم آبی	تفاوت درصد	سطح کاشت گندم دیم	تفاوت درصد
۸۵-۸۶	۳۰۰۰۰	---	۴۵۳۰۰۰	----
۸۶-۸۷	۳۴۳۳۷	+۱۴	۴۸۸۶۵۵	+۷

وضعیت آب و هوایی در پاییز سال زراعی جاری و مقایسه آن با تاریخ مشابه در سال زراعی قبل:

در سال زراعی قبل (۸۵-۸۶) اولین بارندگی موثر در تاریخ ۱۳۸۵/۷/۲۶ در سطح استان آغاز گردید و این زمان هنگامی بود که هنوز بخشی از کشت گندم استان به انجام نرسیده بود و سطح کشت انجام شده تا اولین بارندگی بشرح جدول ذیل بود.

نوع زراعت	سطح کاشت
گندم آبی	۱۴۲۱۲
گندم دیم	۲۶۹۷۰۰

مقدار اولین بارندگی سال زراعی قبل بشرح جدول ذیل بود

ردیف	شهرستان	مقدار اولین بارندگی به میلیمتر
۱	سنندج	۳۱
۲	سقز	۲۳
۳	قروه	۷
۴	بیجار	۱۴
۵	دیواندره	۱۴
۶	مریوان	۱۲
۷	بانه	۴۴
۸	کامیاران	۲۵

با عنایت به مقدار بارندگی بموقع و مناسب بودن درجه حرارت در پاییز سال زراعی قبل گندم کشت شده کلا سبز و در نیمه اول آذر ماه گندم در مناطق معتدل سرد عمدتا در مرحله ۳ تا ۴ برگی و در مناطق سرد ۲ تا ۳ برگی بودند و تمام مناطق دیم کشت شده بصورت سبز مناسب بودند. بطوری که آمار سطح سبز گندم در آذر ماه سال قبل بشرح جدول ذیل بودند.

نوع زراعت	۲ برگی	۳ تا ۴ برگی	جمع
گندم آبی	۵۰۰۰	۲۲۰۰۰	۲۷۰۰۰
گندم دیم	۳۵۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۴۳۰۰۰۰

در سال زراعی جاری (۸۶-۸۷) برغم مسائل و مشکلات موجود کشت گندم اعم از آبی و دیم بموقع انجام شد ولی انتظار زارعین و دست اندرکاران بخش کشاورزی مبنی بر وقوع بارندگی موثر و بموقع تحقق نیافت و اولین بارندگی در تاریخ ۱۳۸۶/۸/۳۰ که بر اساس تقویم زراعی استان آخرین روز زمان کاشت توصیه شده می باشد رخ داد که آنهم در مناطق دیم خیز استان بسیار ناچیز بود و در بعضی از مناطق نیز که مقدار بارندگی تا حدودی می توانست در سبز نمودن گندم موثر باشد بعلافت درجه حرارت تاثیری در جوانه زنی و سبز گندم نداشت. و میزان اولین بارندگی بشرح جدول ذیل بود.

شهرستان	مقدار اولین بارندگی به میلیمتر	مقدار بارندگی در تاریخ مشابه سال قبل
سنندج	۲۰	۱۵۲
سقز	۳/۳	۱۲۸
قروه	۱/۶	۸۸
بیجار	۲۰	۱۱۳
دیواندره	۱۹	۱۲۸
مریوان	۱۲	۲۳۱
بانه	۱۰	۲۵۳
کامیاران	۹	۱۵۵

دومین بارندگی استان بعد از گذشت ۱۲ روز از زمان اولین بارندگی یعنی در تاریخ ۱۳۸۶/۹/۱۱ در استان شروع که در ارتفاعات استان توام با ریزش برف بود و در تمام مناطق استان یخبندان آغاز گردید بنابراین بارندگی دومین مرحله نیز بعلت افت زیاد درجه حرارت تأثیری در جوانه زنی و سبز گندم نخواهد داشت.

مقدار بارندگی در مرحله اول دوم سال جاری و به تفکیک شهرستان و مقایسه آن در تاریخ مشابه سال قبل. تا تاریخ ۱۳۸۶/۹/۱۵

شهرستان	مقدار بارندگی به میلیمتر	مقدار بارندگی در تاریخ مشابه سال قبل
سنندج	۴۲	۱۵۱
سقز	۳۴	۱۳۵
قروه	۲۵	۸۸
بیجار	۴۶	۱۱۵
دیواندره	۴۰	۱۲۴
مریوان	۶۳	۲۳۱
بانه	۴۸	۲۵۳
کامیاران	۳۵	۱۵۵

مقدار بارندگی پاییزه سال جاری و تاخیر ریزش آن در استان کردستان در طه چند دهه قبل بی سابقه بوده است گاهی مقدار بارندگی و تاخیر آن در فصل پاییز حادث شده اما به گستردگی سالجاری نبوده است زیرا در چنین سالهای حداقل در مناطق غربی استان که متوسط بارندگی سالانه آن ۷۰۰ میلیمتر می باشد در سالجاری به حداقل خود رسیده است (مربوآن ۶۳ و ۴۸ میلیمتر).

مقایسه وضعیت سبز گندم سالجاری و تاریخ مشابه سال قبل. واحد: هکتار

نوع زراعت	۱۳۸۵	۱۳۸۶
گندم آبی	۲۷۰۰۰	۲۹۰۰۰
گندم دیم	۴۳۰۰۰۰	۰

با در نظر گرفتن وضعیت موجود گندم دیم و بارندگی کم و دیر هنگام پاییزه دو حالت ممکن است اتفاق بیافتد.

- ۱- حالت اول: چون گندم دیم بخشی از رشد رویشی خود را در فصل پاییز به انجام نرسانده است بنابراین
 - ۱-۱- اگر شرایط آب و هوایی از نظر رطوبت و درجه حرارت از دهه دوم اسفند ماه و فصل رشد در بهار مناسب باشد عقب ماندگی رشد پاییزه جبران خواهد شد.
 - ۱-۲- اگر شرایط آب و هوایی از نظر رطوبت و درجه حرارت از دهه دوم اسفند ماه و فصل رشد در بهار مناسب نباشد و عقب ماندگی رشد پاییزه جبران نشود قطعا تولید گندم استان با افت محسوس مواجه خواهد شد.
- موضوعات فوق در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۹/۱۲ استاد زراعت استان مطرح شد و مقرر گردید تا جمعی از کارشناسان تحقیقات و اجرا راهکارهای برای جبران این عقب ماندگی رشد گندم پیشنهاد و این راهکارها در زمان شروع مجدد رشد بهار به عمل در آیند تا میزان افت تولید گندم در سال آتی به حداقل خود برسد.